

ԿԻԼԻԿԻԱ

ՍԻՍ

ՃԻԼՏ 3

ՆԻԻ ԵՈՐՔ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2, 1918

Նո. 44

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ
«Կիլիկիա» նրն մեկտելերի
Հալէպին ալըմասը
ԷՏԷՆ ՊՈՒԼՈՒՐ
ՖԱՄԻԼԵԱ ԷՕՄՐԻԻ
ԴՐՄԷՆԵՆՆ ԱԼԼԱՀԱ ԹԱԶԱՐՐՈՒՐ
ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Weekly Periodical

“CILICIA”

Published by

HAIG PUBLISHING CO., 138 E. 26th St., New

Կ Ի Լ Ի Կ Ի Ա

ԻԼՄԻ, ԱՆԼԱԳԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ
ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

Ճիւմաս էրթէսի կիւնլէրի նէր օլունուր

CILICIA

A Scientific, Moral and Political
WEEKLY PERIODICAL
Published by

HAIG PUBLISHING COMPANY

Մտնարրիւրէր՝

Նաւիւր՝

Editorial Staff:

Business Manager:

ՍՏԵՓԱՆ Պ. ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ ԼՈՒՏԵՐ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ
ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

S. B. JACOBIAN
H. ADADOURIAN

L. B. JACOBIAN

ԱՊՕՆԷ ՊԵՏԵԼԻ

YEARLY SUBSCRIPTION

Սէնէվի\$2.00
Ալթը ալլը\$1.25

DOMESTIC\$2.00
FOREIGN\$2.50

Ապօնէ պէտէլի MONEY ORDER եւ HECK թարիգիլէ իրսալ օլունմալը,
CHECK իչիւն 5 սէնթ ֆազլա կէօնտէրիլէրէք

Entered as second-class matter November 13, 1916, at the post office at New York, N. Y., under the act of March 3, 1879.

Vol. III.

November 2, 1918

No. 44

ԻՆԹԱՐ Ը ՄԱԽՍՈՒՍ

1. Ամէրիգա զազէթալարը սալքի ճիւնլէթէն ֆիլէթլէրինի իքի գաթլա-
տըլար, քեաղըտըլարնը իսէ 2—3 գաթ էհվէնլէշտիրտիլէր: «Կիլիկիա» նէ՛
ֆիլէթ արթըրտը, նէ՛ քեաղըտըլարնը ֆէնալաշտըրտը: Ումարըզ քի, ապօնէլէրի-
միզ պունու հիսապա ալարադ, զազէթա պէտէլինի տէրհալ հօլլամալա հիմմէթ
էտէրլէր:

2. «Կիլիկիա»նըն սէնէսի Յունվարտան Յունվարա տըր: Շալէտ պիրի
մէճպուրի օլարադ 6 ալլըզ սըփարըզ էտէրսէ, Յունվարտան վէ եախօտ Յու-
լիստէն պաշլամալը տըր: Արատա սըփարըզ էտէնլէր՝ Յունվարտան եւ Յու-
լիստէն սըփարըզ կիւնիւնէտէք կէչէն վազթ իչիւն տախի թէէտիլէ էթմէլի տիր-
լէր:— Պու կիպի ապօնէլէրէ՛ կէչմիշ նումէրօլարտան վար իսէ կէօնտէրի իզ:

3. Ատրէսլէրինի թէպտիլ էտէնլէր անիտէ պիր գարտ իլէ էսքի վէ Լէնի
ատրէսլէրինի (ինկլիզէ եազարադ) պիզ պիլտիրմէլէրի արզու օլունուր:

4. Էտրէս թէպտիլաթընտա, վէ շախսի չէքլէրտէ 5 սէնթ կէօնտէրիլմէք
կէրէք իտիլինէ տաիր միւքէրրէրէն էտիլէն իսթարաթը պազըլար կէօրմէմիշ-
լէր կէօրիւնիլօր: Լութֆէն պու խուսալարա տիզգաթ օլունսուն: Ապօնէլէր
պու կիպի ուֆադ սալըլաճադ չէլլէրտէ հիմմէթլի պուլունարադ պիզի խալի
ֆազլա մէսարիֆտէն գուրթարմըզ օլաճազլար:

Պիշհիւմշէ մուխապէրաթ աթիտէֆի աւրէսէ կէօնտէրիլմէլի՛

HAIG PUBLISHING COMPANY

138 EAST 26TH STREET

NEW YORK. N. Y.

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԿԻԼԻԿԻԱՆԸՆ ՄԵՊՏԵԼԻՐԻ

Վազթըյա Այնթապտան Մարաշա կիտէր իքէն պիր քէօյտէ գօնադ էթտիյիմիդ, վէ օրատա պիր Հօնայա թէսատըֆ էյլէտիյիմիդ խաթրըմըզա կէլիյօր: Պիր տէ պագտըզ քի, գօնու գօնու պիրիքտիլէր, վէ էվ սահիպինին պօյնունտաքի Համաիլին իշինտէն չըզան քեաղըտը պիգիմ մօլլա էֆէնտի սէս իլէ պունլարա օգուճաղա պաշլատը: Էվ սահիպինէ սիւալ էտիպ անլատըզ քի, օլ քեաղըտը ագալի սէնէտէ պիր չըզարըպ օգութտուրմազ քէնտիլէրէ տինճէ ֆարզ իմիշ:

«Կիլիկիա» զագէթասընըն մագսէտ վէ մէպ տէլէրինի հիշ օլմագսա սէնէտէ պիր թէքրար էթմէք գարիունըմըզ վէ զագէթամըզ իտարէսինճէ ֆաիտէլի օլուր տէյու տիւշիւնէրէք, սէնէ պաշլնա հագըն չու միւտտէթտէ պիր տաշա «սապաղըմըզը» թէքրարլամազ իսթէյօրուզ: Ապօնէլէրիմիդ սալքի պէրտէվամ եէնիլէնմէքտէ օլմասը տա միւնասիպէթ վէրիր քի, մագսէտ վէ մէպտէլէրիմիդի հէր վազըթ տօսթլարըն կէօղիւ էօնիւնտէ աչըզ սագլալալըմ:

Եագընտա «Կիլիկիա» զագէթասընըն մէնֆաաթընա օլմագ իւզրէ Պօսթոն վէ ճիվարընա պիր վիգիթա վէրտիք: Ղագէթալը օգույանլար տան պիրի պիգէ սիւալ էյլէտի քի, «Կիլիկիա կիւնլիւք զագաթա մը, եօխսա Հաֆթալը՞զ մը»: Պու սիւալ պիգէ վագթընտա պիրազ զարիպ կէլ տի վէ պիրազ տա էօվքէլէնտիք իսէ տէ, «էօվքէլէնին, Փագաթ կիւնալ էթմէյին» քէլամընա կէօրէ քէնտի քէնտիմիգի թուրուպ, «Հաֆթալըզ տըր» տէտիք:

Լաքին սօնկրա պիգ պիգէ տիւշիւնէրէք, պալատէքի սիւալտան չու տէրսի ալտըզ քի, կիւնլիւք վէ Հաֆթալըզ զագէթասըն ֆարզը Հագգընտա գարիունըմըզա պագը չէյլէր տէյլիմ: Ամէրիգանըն Հէփ կիւնլիւք զագէթալարը՝ եէվ-

մի խապէրլէրինի աչնի մէնպատան վէ աչնի վագըթտա ալարագ, պէլլի խապէրլէրի Հէփսի պիրտէն կիւնիւնտէ վէ սաաթընտա նէշը էտէրլէր:

Պունուն իշիւն խուսուսի մուխապէրաթ շիրքէթլէրի վար, քի անլէր տիւնեանըն հէր թարաֆընտա էյճընթլարը օլարագ, քէյպըլլաթ վէ թէլէղրաֆլար իլէ քէնտի խապէրլէրինի ալաճագ եէրտէն ալըրլար վէ վէրէճէք եէրէ վէրիրլէր: Պունուն իշիւն սէնէտէ միլիօնլար իլէ տօլարլար սարֆ օլուր, վէ զագէթալար մէսարիֆէ շէրաքէթ էտէրլէր:

Հաթթա պագը զագէթալար խուսուսի մուխ պիրլէրի վէ քէյպըլլաթ օլարագ, խապէրլէրի իլք տէֆա քէնտիլէր վէրէպիլիսին տէյու ինանըմազ քիւլֆէթ վէ մէսարիֆաթա կիրիշիրլէր: Պիր տէֆա իշիթտիք քի տիւնեանըն Հասրէթլէ պէքլէտիլի պիլմէմ Հանկը խապէրի իլք տէֆա քէնտի վէրսին տէյու էյճընթըն պիրի՝ քէյպըլլաթ քիրալամըշ, վէ նիգամէն նէվպէթ Հագգը օլսուն տէյու, պաշլամըշ ֆիթապ ը Մուգատտէսին պաշլնտան թէլէղրաֆը չէքմէյէ:

Թէքվիլին պիր գաշ պապընը չալտըզտան սօնկրա օլ պէքլէնիլէն խապէր եէթիշմիշ, անը տա էօթէ թարաֆա թէպլիլլէ մասալահաթա խիթամ վէրմիշ: Լաքին պու թէչէպալիւս գա՞ջ զուրուշա եախօտ գա՞ջ պին լիրայա մալ օլտուղընը սիւալ էթմէ: «Կիլիկիա» զագէթասընըն պու կիպի Billլէրի թէտիյէյէ նէ էլի եէթէր, նէ տիլի, անճագ օ՝ պագի Հաֆթալըզ զագէթալար կիպի խապէրլէրի թօփլար, էգէր, սիւզէր, չէօր չէօփիւնիւ աթար, վէ էօղիւնիւ գարիունա թէպլիլլէ տէր:

Անլէր քի «Կիլիկիա»տան եէվմի զագէթա կիպի սապալ ագչամ եէնի խապէր պէքլէրլէր, էօյլէլէր չօգ հանըլըրլար: Սալթ սիւփիւրկէճիլէրինէ պիգիմ սէնէվի թաՀսիլաթըմըզտան գիլատէ փարա վէրէն Ամէրիգան Հաֆթալըզ զագէթալարտան պիլէ հիշ պիրի Հավատիս վէրէյիմ տէյու չալըշմազ վէ չալըշմազ: Օ կիպի Հաֆթալըզ զագէթալարտան Նիւ Եորքտա նէշը օլու-

նան պիր գաչ պէլլելէրին տախմա կէօզտէն կէ-
չերիր իզ, հիչ պիրի քէնտի Հավատիսաթընը
«Կոչնակ» տան վէ «Կիլիկիա» տան էվվէլ նէշը է-
տէմէզ:

Անլէր միլեօն սահիպի, պիզ իսէ կէս անօ-
թիլէր օլտուղըմըզ Հալաէ, անլէրլէ բէզապէթէ
կիրիշմէյէ ճէսարէթիմիզ իշիւն պարի սաղլը-
մըզտա պիր միւրեւաֆաթ ալմայօր իսէք, միլ-
լէթիմիզտէն բէճա էտէրիզ քի, պիզ էօլտիւքտէն
սօնկրա մէզարլարըմըզ իւզէրինէ մէրմէր արձան
լար վէ ալթուն եալտըզը արձանագրուքիւն-
լար եհրինէ պիր թախթա խաչ տիքիւ իւզէրինէ
տէ եազսընլար

«Աստ Հանգչի աշն ինչ Հայ անձը
«Որ իբր գրող անցուց իր կեանքը.
«Հոս Հանդիստ օր մը չունեցաւ,
«Մեռաւ, յաւէտ ազատեցաւ —
«Հասկցողին այսչափը բաւ...»

Մէմլէքէթէ շէօհրէթչիար տէլինին պի-
րի «Անթապատ տէլի չօզ, լաքին իշէ սինէր
իւշ տանէ իզ» տէտիյի կիպի. Անէրիգատա Հաֆ
թալըզ վէ ալլըզ զազէթա Հատտէն զիյատէ
չօզ, լաքին իշէ Լարարը իքի էլին փարմազլարը
իւզէրինտէ անճազ սալըլապիլի: Էրմէնի զա-
զէթաճըլարըն իշի՝ օլ սէչկինլէրի մէչպու միւ-
թալէա էտիպ, քէնտի գարիուն տօսթլարընա
Փիքը զըտասը թէտարիք էթմէք տիր:

Հաֆթալըզ զազէթա օգուճայան պիր ա-
տէճ՝ իրիլիզի գըրըմըզ թէսպիւհ իլէ օյնայան
քիմսէյէ պէնգէր. վուգուաթը ալէմտէ պիր պիր
լիք վէ տիւզէն կէօրէմէզ: Պազգալ տիւքքեանըն
տա Հէր կէօզիւնէ իլիշէնտէն պիր լօզմա ալանըն
տիմաղը վէ միտէսի կիպի, Փիքըի վէ բուհը սէր
սէրի օլուր: Անըն իշիւն օգուլապիլէնլէր ինկ-
լիզէտէն ևա էրմէնիճէտէն, վէ օ աա օլմազսա
թիւրքէտէն Հաֆթալըզ զազէթալար օգուլա-
րազ Փիքըլէրինէ զըտա ալմազա չալըշսընլար:

«Կիլիկիա» մահալլէրինէ կէճ եէթիշիօր
տէյու շէքլա իշիտիյօրուզ. պէօլլէլէր կէօրիւ-
նիւր քի նէ զազէթաճըզտաքի իսթար վէ իզա-
Հաթլարը օգուլօրլար, նէ տէ սաիր զազէթալա-
րըն աշվալինէ ահեաշ օլուլօրլար: Գաշլարճա
տէֆա տէտիք քի, իգթիզայը Հարպ օլարադ
թրէյնլէր միւրիյէ ալընըզ, վէ second Class փօս
թա մաթալարը լազըմ օլտուղը սիւրաթիլէ եօլ-
լանըլաճայօր:

Իւշ սէնթէ կիտէն մէքթուպլար first class

տիրլէր: Պիզ զազէթայը օ ֆիլէթլէ եանի միւհը-
լիւ զարֆ իշինտէ եօլլալաճազ օլտազ, պիթթա-
պի անլէրի փէք թէզ ալըրսընըզ, լաքին օլ վա-
զըթ պիր թէք զազէթալա սէնէտէ հիչ օլմազսա
իւշ տօլար սթէմփ փարասը վէրմէնիզ իճապ է
տէր: Third class իլէ պուճտան խալլիճէ ուճուզ
կիտէպիլիւր իսէ տէ, էլինիզէ թէզ եէթիշէճէլի
շիւպէլի տիր:

Պիզ «Հազաթաճըլար» արատա պիր եան եա
նա կէլիպ տէրալէշիւրիզ, չիւնքի պիզիմ տէ
տէրալէրիմիզ վաթ. անլէրտէն պազըլարընը պիւ
սէնիզ պիզէ աճընըրսընըզ, պազըլարընը տա ի-
շիթսէնիզ պէլքի տարըլըրսընըզ... Հէր նէ Հալ
իսէ: Հէփ զազէթաճըլարըն իշիթաիլի շէքլա
այնի տիր. «Հազէթա նիշիւն պիզէ կէճ կէլիք
յօր...» Ամէրիգանըն Հաֆթալըզ վէ ալլըզ զա-
զէթալարընտա տալի փօսթաճա թէէիւրաթ ի
շիւն իզաՀաթլարա բասթ կէլտիք:

Ուճարըզ քի պուճտան սօնկրա հիչ քիմսէ
զազէթասը էլինէ կէճ կիտիյօր վէ եալսօտ զայ
օլուլօր տէյու պիզի թայիպ էթմէզ: Պիզ 43
Հաֆթատան պէրու Հէր Շարաթ ազշաճը օլ կիւ
նիւն զազէթասընը mail էթմէյէ չալըշմըզ, վէ
ազ իսթիսնա իլէ մուվաֆֆազ օլմուշուզ: Փէք
ազ տէֆա խասթալըզ, Հալիտէյ, իշի ճիւլլէսի
սէպէպիլլէ պիր եա իքի կիւն կէճէ գալմըզ, իքի
իւշ տէֆա խաթըմըզա կէլիօր տէօրթ կիւն
կէճիքտիլի: Անճազ պիր տէֆա զիյատէ կէճիք-
տի:

Սեպտեմբերտէն իթիպարէն մուհարրիլէ-
րիմիզտէն պիրի զազէթանըն օֆիսինէ նազլ օ-
լունարազ, տաիմա պիզիմլէ պուլունուպ իշէ
պազաճազ տըր, անճազ քի պու սօն տէօրթ
Հաֆթատա զազէթաճըզտա գարուրի թահսիլաթ
իշիւն տիշարը կիթտի, վէ պու Հաֆթա կէրի
կէլտի: Պու միւնասիպէթլէ թէքրար էտէրիզ քի
պու սէնէնին սօն 15 Հաֆթասըլլա կէլէճէք սէ-
նէնին 52 Հաֆթասը իշիւն մաթպաճաճաճաճաճա
դօնթրաթա կիրտիք: Մէսարիֆիմիզ եիւզտէ 40
արթտը: Սէնէնին իլքինտէն արգաթընա տիւշէ-
մէտիլիմիզ իշիւն, Հալա 100տէն զիյատէ միւշ
թէրիլէրիմիզտէն փարա կէլմէմիշ տիր:

Հիշ շիւպէլէ եօզ տըր քի, ապօնէլէրտէն թէ
մամ փարա կէլիւր տէ պիզ պուրատա մէսարիֆէ
սըզըմապաազ, իշիմիզի տաՀա տիգզաթլը վէ
միւքէմէլ եափապիլիլիզ: Պու միւնասիպէթլէ
զիքը էթմէլի իզ քի պազը տօսթլար 1, 2, 3, վէ
10 տօլար. Լարտըմ էտէրէք իշիմիզի թէշվիք

էթտիւնը: Պուստաւան զիյաւտէսիւն մէծնու-
նը: Ապօնէլէրիմիզին պէօյիւք գըսմը տախի ա-
պօնէ պէտէլէրինի թէմամէն վէրտիւնը, անլէր
տէն տախի մէծնուսուգ: Հալա վէրմէմիշ օլան-
լարտան տախի հէր կիւն պէքէյօրուգ:

«Կիլիկիա» միւնտէրիճաթը ճիւղէթիւյէ օ-
գուսայը տէյէր պիւր զաղէթա տըր: Իմտի շու վէ
պու ուֆադ պէհանէլէրլէ քիմսէ քէնտինի ան-
տէն մաւրում էթմէսին: Էլիմիզտէն կէլտիյի դա-
տար չէօլտէ զայալ օլմուշարմըղ Հազգընտա
մալիւմաթ թօփլայը պէլմէլէ չալըշօրուգ,
պուստան սօնկրա օ տախիւտէ եազըլաճադ չէյ-
լէր փէք չօղալաճադ տըր: Մուհիմ խապէրլէ-
րի անճադ «Կիլիկիա» տա պուլարադ օգուսա-
պիլէճէքսինիդ:

«Կիլիկիա» Ղաղէթասընըն Ազգասիրական
վէ Հայրենասիրական բուհընը հէր քէս պէլէ-
նիյօր: Պազը մաւրումը թէճրիպէ վէ աւվալը
միլլէթտէն պիպէհրէ աաւմէլէր՝ միլլէթիմիզի-
լէնտէ Թիւրքէ պիւր զաղէթա նէշրինէ իթիրադ
էտէյօրլար իսէ տէ, պիզ անլէրէ միւնասիպ վէ
քեսաֆի տէրէճէտէ ճէվապլար վէրէրէք, չիմ-

տիլիք պու լիսանտա պիւր զաղէթալա իւթիյաճ
պուլունտուղընը կէօսթէրմիշ իզ: Պիզիմ նի-
շանկեաւընըղ Իսլամիյէթին շիւրէթինի, Թիւրք
լիւլիւն պէտէվիյէթինի իլան էտէրէք, տէյիլ
սալթ էրմէնիլէրին, իլա ճիւմլէ Խրիսթիան թէ
պաանըն, Հաթթա պիզգաթ Թիւրքլէրին խէլասը
իչիւն «Թիւրք Հիւքիւմէթի» տէնիլէն էն ազիմ
ար ու լանէթ ի թարիխիլէնին եէր իլէ եէքսան օլ
մասընը փրօփապանտ էթմէք տիր:

Ձանն էտէրիզ քի, պու խուսուստա գու-
սուր գօմալը պիլտիյիմիզ վէ պուլտուղընը
էն գուվէթլու լուղէթլէրլէ զալիմին պա-
շընա տարպէլէր էնտիրմէքտէ իզ: Գարիուընըղ
պիզէրէ ֆադաթտա տէվաճ էթտիքճէ, էֆէքար
ը աճմէ մէյտանընտա շէրիլին Հազգընտան
կէլէճէք իսթիլաւ վէ սիլաւ տարլըղը չէքմէյէ-
ճէքլէր: Մամաֆիհի օն պինլէրտէ պիւր միւսթէս
նա օլարադ միլլէթիմիզէ տօղրու ինսանիլէթ իպ
րադ էթմիշ օլան Գիւրտլէրի, Արապլարը վէ
Թիւրքլէրի, Հաթթա պուստալըն ճիւմլէսինտէն
զիյատէ շէրիլ օլան Ալմանլարը քէնտի Հուգուգ-
լարընտան սօյմատըղընը կէօրէճէքլէր:

ՀԱԼԵՊԻՆ ԱԼԸՆՄԱՍԸ

Հոկտ. 27 Կիրակինին extra զաղէթալարը՝
հիլիլիլէր մարիֆէթիլէ Հալէպին ալընմըղ իտի-
լինի թէպլիլէր էթտիլէր: Էվրօփա վէ Ամէրիգա
իչիւն «Մուհիմ պիւր խապէր» սալըլան պու Հա-
վատիս՝ պիզ եասըն էրմէնիլէր իչիւն պէօյիւք
պիւր միւստէ իտի:

Օլ կիւնիւն ազգամը Պօթոնտա իտիք:
Տօսթլարընըղտան պիրի տալին թալին զաղէթա-
լարընտա օգուսուշ օլարադ թէլէֆօնլա պիզէ
միւստէ վէրտիլ՝ տէյէրէք «Հալապը ինկաճ է»
իլք տէֆա «Թալաթը ինկաճ է» անլապըղ, պու
տա փէք եանլըղ պիւր անլալը տէյիլ իսթի: զիրա
Հալէպին տիւլմէսի տօղրուտան թալաթ չէթէ-
սինին տիւլմէսի տէմէք տիր:

Պու խալըլը խապէր՝ վիւրուտընտան 24
սաաթ սօնրալատէք հէր պիւր ԱմերիկաՀայ միլ-
լէթտաշըն գուլաղընա եէթիլիպ գալպինի մէս-
րուր գըլըղընը պիլէրէք, անը «Կիլիկիա» գա-
րիուսնա եէնի պիւր խապէր կիպի թազտիմ էտէ-

մէզ իսէք տէ, եէվմի զաղէթալարըն սապաՀտան
ազգամա վէ ազգամտան սապաՀա պրազմամադ
իւզրէ հէման թաղէ թաղէ եէթիլտիրմէյէ չա-
պալաուղլարը խապէրլէրի՝ Հաթթալը վէ ալ-
ըղ զաղէթալար Հալլ ու գալլ էտէրէք օգուսան-
լարըն զիւնի իչիւն մէշգ ու միւթալապա ույ-
դուն պիւր պիլիմէ գօրլար:

«Կիլիկիա» Հաթթալըղ զաղէթամըղ տախի՝
վազըլալարըն վիւնտէ 3—4 տէֆա տէյիլիմէք-
տէ օլտըղը չէօյլէ պիւր կիւրիւլթիւլի վազըթ-
տա օգուսանլարըն գուլաղընը անճադ խօշալա-
տընմադ իւզրէ տէրվիշ քէշիլիւրիւ կիպի իւրլարը
փանճարա, չիյ էթի մանկըրա գարըշտընմադ-
տան իսէ, Հաթթանըն վազըլալարըն նէ մէնպա-
տան կէլիպ նէ նիշանկեաւա տօղրու Հարէքէթ
էթմէքտէ իտիլինի էհալիյէ կէօսթէրէք, ան-
լէրին ֆիլըրինի միւսթին ի մէրթէպէ թէնվիլի վէ
թալիմ էթմէյէ չալըշըր:

Պու նուսիստէ «Կիլիկիանըն Մէպտէլէրի»

սերէկվհասըլէ նէշը էթմիշ օլտուղըմըղ ախէր պիր պէնտ ի մախսուսա տօսթլարըմըղըն տիգզա թընը տավէթ էտէրէք, բնաքամըմըղ օլան «Հալէպին Ալընմասը» մատտէսինէ տէօնէլիմ, վէ պագալըմ քի, օլ վագըանըն մուհարէպէ ի Հաղըրէ վէ էրմէնի մէսէլէսի նօգթայ ը նաղարընտան մանա վէ էհէմմիշթի նէ՞ տիր:

Էվվէլա շունու պիւմէլի իգ քի, Հալէպին ալընմասը Պաղեստին սէֆէրինին խիթամ պուլուպ Կիլիկիա Սէֆէրինէ ՊԱՇԱՆԱՄԸՇ օլմասը տէմէք տիր: Պաղեստին խարթալարընտան փէք աղը Պէրուսթը իշինէ ալըրլար, Հալ պու քի ինկիլ օրտուլարը՝ Պէրուսթը ալըպ պիթիրտիքտէն սօնկրա Հալէպէ տէ կէշտիլէր, Հաթթա 5—10 միլ տաՀա իլէրլէյիպ Գիլիսէ տէ եաղլաշտար:

Պունտան խալլի միւտտէթ էվվէլ զաղէթամըղտա պէյան էթմիշ օլտըղըմըղ կիպի Միւթթէֆիլէրին մադստի Ատանայա կէլմէք վէ Իսքէնտէրուն լիմանընը ալմագ տըր: Գարիոնտան նիշէլէր զաթէն պիլիլէրէ քի, Մէրսին լիմանը փէք պէօյիւք մէպլաղլար սարֆըլէ եափըլըրտա՝ թիճարէթէ եարաղըք վէ շմէնտըֆէրլէրէ եափըլըք պիր մէրքէզ օլապիլիլ իսէ տէ, Իսքէնտէրուն քէօրֆէզի մէվգիլինին իշէրտէն իշէրի վէ էթրաֆընը տաղլարլէ փէք սիյանէթլի օլմասըլա, Հարպ նօգթայ ը նաղարընտան ֆէվգ էլ ատէ էհէմմիշթի պիր նօգթա տըր:

Ճէպէլ Ագրա (Բէլ տաղ) վէ տէօրթ եանընտաքի տաղլար՝ պէնի ատէմ Գիւրրէ ի Արգտա մէվճուտ օլմագտան էվվէլ սահրա վուհուղըլա Հալա գուլարընը, վէ տէրեա ալըրըլարընն հէքտիկէրիլէ օլան միւնագաաթ վէ մուգաթէլաթընը տէվրլէր տէվրլէրինճէ սէյր ութամաշա էթտիլէրի կիպի, տաՀա պիր միւտտէթ «էշրէֆ ի մախլուգաթ» սալըլան ինանըն մուհապլէթ վէ մուսապագաթընա շահիտ օլաճագլար կէօրիւնիլօր:

Օլ էճլտէն Հարպճա միւսթաՀէմ մէվգիլէրին էհէմմիշթի Հէր չիւպհէտէն պէրի օլարագ, մահգա Հարպ իշին օլմասա պիլէ, մուհաֆագա իշին Հալա գուլլէ վէ գալլարըն տէրէ վէ ուղընլարըն իսթիմալը իճապ էտէճէք տիր: Պէօլլէ օլտըղը Հալտէ, Շարգ ը Ագրէպտէ (Մօտաուր Արեւելքի մէջ) ասալիշին իհեա վէ իպգասը իշին Եոնուրթալըք վէ Իսքէնտէրուն լիմանլարընն խըտմէթի սիլրինճի տէրէճէտէն սալըլաճագ տըր:

«Եոնուրթալըք» իսմիլլէ մարուֆ վէ մէվ-

գիճէ Իսքէնտէրուն վէ Մէրսին լիմանլարընըն արա եէրինտէ վագը չիմտիլիք էհէմմիշթտէն սիւշմիւշ օլան Իսքէլ՝ վագթըլա Կիլիկիան տէվլէթիմիլին փարլագ վագթընտա սալըլըր լի մանլարտան իսի: Ինչալլահ Կիլիկիա տա Հայկական Ազատութիւն թէէսիս օլունարագ օլ էսքի լիմանըմը թէքրարէն պիլգէ պիր գուվվէթ վէ սէրվէթ գափուսու օլուր:

Պիղիմ գըյասըմըղ պու տըր քի, Ինկիլլէր վէ Միւթթէֆիլ տէվլէթլէր (Allies)՝ շու սէֆէրի տէվամ էտէրէք Ատանա վէ Մէրսինի տէ ալըղտան սօնկրա՝ սիւրիւպ կիտէրլէր թա Կիլիկիք Պօղաղը (Կիլիկիան կիրճ) տէնիլէն մաՀալէտէք: Պուրասը Անատուտան Կիլիկիա սէմթլէրինէ կիրիլէճէք էն մուհիմ տէրպէնտ օլարագ, գալա գափուսը կիպի իսթիլէքեամ վէ մուհաֆագա օլունաճագ պիր կէշիտ տիր, անըն իշին տէյօրուք քի, էյէր Կիլիկիա, Միւրիա, վէ Պաղեստին պիղիմ պարպար գօնշուլարա գար շը սիյանէթ էտիլէճէք իսէ, պու գափուպ մաղպութ քիլիտէր վուրուլմալը:

Ձէյթուն վէ Հաճին տաղլարը Ալպիսթան օվասընա աչըլան էրիճէք Պօղաղը, վէ Ճիհան նէհրինին իշինտէն կէշտիլ Գըսըք նամ սարփ տէրէլէրլէ թապէն միւսթաՀէմ գըլընմըլ օլտըղը Հալտէ, Աշաղըքի Տօրոս տաղլարընըն պէլ լի կէշիտլէրինէ եէնի ուսուլտան պիր գաշ թօլլար եէրլէշտիլիլտիլ Հալտէ, տիյարըմըղըն պու գըսմը սահիհէն աւառիկ (գապթը մուհալ) պիր գալա Հէյէթի քէսպ էտէր:

Բէսապըն Ճէպէլ Ագրասը վէ Սուվէյտիլէնին Մուսա տաղլարը պաշընտա թէմէվվիւճ էտէճէք օլան Հայկական դրօշակըմը՝ պու էսքի վաթանը թէքրարէն շէն պիր Հալա գօյուպ, Բաս իւլ Այն վէ Տէյր ի Ձօր իլէ Մուսուլ օվալարընտա զալպ օլան օն պիլլէրճէ էվլատլարընըն բուհ ը մուգատտէսլէրինէ վաթանըն սէրին ըրազկեարլարընը կէօնտէրէրէք, սաղլար իլէ էօլիլէր արասընտա պիր նէվ մուզիգա ահէնկի թէշքիլ էտէճէք տիր:

Մըսըրտան պէրու հօգարըյա տօղրու սիւրիւպ կէլմէքտէ օլան Ինկիլլք սէֆէրինէ՝ մէվգիլինէ կէօնէ պիր վագթթ «Սուվէյիշ Սէֆէրի», անտէն «Երուսաղէմ սէֆէրի», տաՀա սօնկրա «Միւրիա սէֆէրի» տէնմիշ իքէն, պունտան պէօլլէ «Կիլիկիա Սէֆէրի» իսմի վէրմէլի տիր: Ումարըք քի փէյ տէր փէյ Բիլիս, Այնթապ, Ուրֆա, Մարաշ, Ձէյթուն, Հաճըն, Ատանա վէ

Թարսուս իսմէրինի, վէ Սիս իւլ Միսիս չէհր-
լէրիմիզին զապթ օլունմալարընը իշիտէճէյիզ:

Հայ Կառնաւարարըմըզ, վէ չէօլլէրտէ էսա-
րէթտէն գուրթուլան կէնճլէրիմիզ՝ ինկլիզ օլ-
տուսը իշինտէ ճանտան ճէնք էտէրէք, վաթա-
նըմըզա եազլաշտըզճա եէնի գուվէթ վէ ճէ-
սարէթ ալաճազլար, վէ էրմէնինին իՀեասը ի-
շինտէ փէք Փախտէլի օլաճազլար տըր: Նիչէ տէ
Փա «չէրչի» եա «տիքացու» իսմէրիյլէ թաՀ-
գիր օլունան էրմէնինին գաՀրաման էվլատա-
րը՝ Հալա տամարլարընտա Հայկ իւլ Տիգրանըն
վէ Լեւոն իւլ Վարդանըն գանլարընը թաշըմազ
տա իտիքլէրինի տիւնեայ կէօսթէրմէյէ գա-
թէն պաշլամըշ տըրլար:

Հէփ պու չէյլէրէ պազարազ, Հալէպին ա-
լընմաուը՝ պիզ տէրտլի էրմէնիլէր իշին պիր
Հայաթպախշ միւթտէ տիր տէմիշիզ: Զաթէն
շիմտիտէն Armenian & Syrian Relief Committee
նին ըրիօրթլարընտա՝ Շամ ճիՀէթլէրինտէ 10
պին գատար, վէ Հալլրան օվալարընտա 3 պինէ
եազըն միւթէճի էրմէնիլէր պուլունտըրը իս-
պէր վէրիլիօր, քէզա Փօրթ Սաիտ իւլ Նրուսա-
ղէմտէն վէ Պաղտատտան կէլէն մէքթուպլար
կիւնտէն կիւնէ գուրթուլմուշլարըն էսամիսինի
եազընօրլար:

Իւմիտսիզ օլմայըպ պէրէյէլիւմ, վէ պէք-
լէր իքէն կէրէք չէօլլէրտէն գուրթարընմազտա
օլան աճ վէ լաիլաճ միւլլէթտաշլարընըզա վէ կէ-
րէք անլէր իշին չալըշըպ իշլէյէն խայրիաճ
էվլատլարընըզա էլտէն կէլէն մուալէնէթի եէ-
թիշտիրէլիւմ, վէ պուլնլարըն էտէր իքէն «իքի
սէրչէ պիր փուլա ոսթըլմա՞զ մը, անլէրտէն
պիրի պիլէ Փէտէրինիզլին իզնի օլմազսըզըն եէ-
րէ տիւլմէզ» քէլամընըն իճապ էթտիրտիյի ի-
ման վէ իթիմատ իւլ Սէմալի Փէտէրիմիզէ արզ
ը Հալ էտէլիւմ:

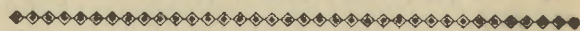
ՄուՀարէպէնին էօլլէ պիր մէվսիմինէ եէ-
թիշիմիշ տիր քի, պաշազլար աղարմաղա պաշ
լամըշ, վէ Հազիգաթ պալարաղը զէմինին չար քէօ
չէսինտէ եիւքսէլիպ մէյեուսլարա ճէսարէթ վէր
մէքտէ տիր: Գատիմի Գրիսթիան միւլլէթիմիզ
զան վէ թալան արասընտա Հըֆզ էթմիշ օլտը-
ղը մէպտէլէրէ ոստըզ պուլունարազ, չափաղըն
աղարմաղա պաշլամըշ իտիյի չու իւմիտպախշ
սաաթլարտա սապաՀ նաղմէլէրի իւլ ուլանըն,
վէ թէզմիր էտիպ տէսին, «Զիրա աղլալըշ պիր
կէճէ գալըր, սապաՀլալըն սիւրուր կէլիր»:

Շու տոնլղուլար արասընտա ունութմալա-

լըմ Հէմ տախի ինկլիզ, Ֆրանսըզ վէ Ամէրիգան
միլէլ ի նէճիպէսինին մաղտուրլար Հազգընտա
օլան Համիլէթ վէ սիյանէթլէրինի: Պու սէֆէր-
լէր քէնտիլէրին իւզէրինէ նէյէ մալ օլտուղը-
նը ազ չօզ կէօրիւյօրուզ: Շու ազիմ Ֆէտա-
քեարլըզլարտան սօնկրա պիզլիմ կիպի մաղտուր
պիր թազըմ միլլէթլէրին նալի ի Հիւրիյէթլէ
չատման օլտըզլարընը կէօրմէք պիլա շիւպէ
քէնտիլէր իշին տաՀա պէօլիւք իթթիխար օլա-
ճազ տըր:

Պիր Թարաֆտան մուզաֆֆէր օրտուլար
Եիւրիւյօրլար, տիկէր Թարաֆտան՝ անլէրի ի-
տարէ էտին Ֆիքըլէր վէ աղըզլար իշլէյօրլար,
վէ պու կիւն պիւթիւն տիւնեանըն չէլմ ի Հաս-
րէթլէ կէօզէթմէքտէ օլտըղը սիյասի վէ ապէ-
րի էնճիւմէնլէր՝ պէօլիւք միլլէթլէրինքի իւլ
պիրլիքտէ ուֆազ միլլէթլէրին տախի Հուզուզ
վէ Փուրսաթլարըն Հազգընտա տիւլիւնիւպ անա
կէօրէ փլանլարընը չըզլօրլար:

ԱլլաՀ քէնտիլէրէ ճէսարէթ վէ Ֆիրասէթ
իՀսան էտէրէք, աու ու միւրիւվէթին թախթը
նը ըուլ ի զէմինտէ սապիթ գըլարն: Հալէպին
ալընմըշ օլմաուը միւթտէսինտէն տաՀա պէօլիւք
պիր միւթտէմիզ՝ Մ. Մ. Ամէրիգա Րէխսի Ուտ-
րօ Ուիլսընըն սէօյլէմիշ իտիյի չու սէօզ տիւր,
եանի «էն գալիֆ օլանըն մէնֆաաթը՝ էն գուվ-
վէթլի օլանընքի գատար մուզատտէս տիր»:

ԷՏԷՆ ՊՈՒԼՈՒՐ

Աթալարտան գալմա մէՀուր Հէմ մանա-
տար սէօզլէր արասընտա էտէն Պուլուր սէօզիւ
թէտալիւտէ էն չօզ կէզէն պիր սէօզ տիւր:
Էտէն պուլուր, Փաիզիյլէ, Փազլասըլա պու-
լուր: Ատէմ Հէր նէ էքէրսէ Հէման անը պիշէր,
այնի նէվտէն ամմա արթմըշ պիր միգտար իւլ
պիշէր: Իշպու գաղիյէ ապա ու էճտատտան գալ
մա մարուֆ քէլիմաթտան պիրի օլմասըլա պէ-
րապէր, Ազիզ Բիթապըն պէյանաթ վէ աՀքեա-
մընա տա Հարֆ պէ Հարֆ մութապըզ տըր: Վէ
անըն Հազիգաթ օլտըղընը Հէր կիւն կէօզլէրիմիզ
լէ կէօրիւպ, քէնտի չախսի թէճրիպէլէրիմիզլէ
Հէմ տիւնեանըն վուզուաթըլա թաստիզ էտէ-
յօրուզ: Նուլըն կիւնիւնտէ սու թուֆանըլա թէ-
լէֆ էտիլէն պօզուզ գապիլէլէր, աթէշ վէ քիւ-
քիւրտ իւլ եանըպ գալրուլան Սոդոմը, Գո-

մորը, Ադամը վէ Սերոյիմի Փասիտ գաւմը, իւզերինէ կէլէն ճիննէթ սէպէպինտէն սէպզէ-
խօր Հայկանաթ մէսապէսինէ էնէն մաղրուր Նա
րուզդոնոսոր, վիւծիւտիւ գուրթլանըպ թէաֆ
Ֆիւն էտէն Փօտուլ Հերովդէս վէ բէգալէթլէ
թախթընտան էնտիրիլիպ սօն կիւնլէրինի մաւ-
պուսիյէթտէ կէչիրէն գանա սուսամըչ Ապտիւլ
Համիտ՝ էտէն Պուլուք գապիյէսինին ճէրհ օ-
լունմազ պուրհանլարը տըրլար:

Պու պուրհանլար արասընտա կէօզէ չար-
փար էն սօն միսալ՝ օթուզ սէնէտէն պէրու Հիւ-
քիւմէթ սիւրմէքտէ օլան Ալման Հիւքմարըր ի-
քինճի Վիւհէլմ տիր: Վիւհէլմ էվրօփանըն ասա-
յիւինի իխլալ էտիպ անըն թօիրաղընը գանա
պօյալաճազ պիր չօզ սիւսաի էնթրիգալար գուր
մազտա, շէյթանի մանօվրա վէ տօլապլար չէ-
վիրմէքտէ վէ տէսիսէլէր տիւշիւնմէքտէ իտի-
յի, Ապտիւլ Համիտ կիպի պիր գալիմ իլէ գար-
տալըզ վէ սըրրտալըզ մուգալէլէլէրինտէ պու-
լունտուղը վէ ագալի ըրուպ ասրտան պէրու իշ-
պու աշվալ ը մէզմուճէ փէշինտէ օլտըղը, պուն
լարը տա տիյանէթքեարըզ փէրտէսի ալթընտա
վիզլէմէյէ չալըչտըղը էվրօփա տիւնեասընըն
մալիւծիւ իտիյաէ տէ, Եիրմինճի ասըն իլք ըու-
պընըն օրթասընտա տիւնեասըն խարապընը թէհ
տիտ էտէն պէօյլէսի տէհէլէլի պիր մուհարէպէ
մէյտանէ կէթրէպիլէմէյինի քիմսէ մէմուլ էթ-
մէզ իտի:

Վէ լաքին ումմատըղըն թաշ պաշ եարար:
Սուլըն ուզ ագանընտան, ինսանըն եէրէ պա-
գանընտան գօրդ: Աղլա կէլմէյէն պաշա կէլիր:
Թախթա չըգտը չըգալը տիյանէթ Համիտի վէ
սուհ՝ ու ասայիշ Հատիսի Հէմ պէյն էլ միլէլ ա-
տալէթ իճրասընըն սէր մէմուրը Հալինտէ քէն-
տինի ալէմէ իլան էտէն Վիւհէլմ, պունտան
տէօրթ սէնէ էվլէլ սարը սամանըն ալթընտան
սուլը գօլվէրիպ քէնտիսի իւսթէ չըգտը: Վէ
լաքին սէօղիւմիւզիւն գըլըղընը տէյիշտիրի բա
շիյվէսինի չէվիրիսէք տէյէմէյի — Վիւհէլմ
մէֆրէթ պիր եօնղա խարմանընըն ալթընա պիր
քիպրիթ իլիշտիրիպ քէնտիսի պիր եանա չէքիւ-
տի: Միլեօնլար, պիլեօնլար վէ թրլեօնլար գըլ
մէթիւտէ օլան մալ ու մէլալըն թէլէֆինէ, միւ-
եօնլարճա պապա եիկիթլէրին սագաթ եա մագ-
թուլ տիւշիւնլէրինէ վէ անլէրին գարը վէ չօ-
ճուգլարընըն սէֆիլ վէ փէրիշան գալմալարընա
սէպէպ օլտու: Սալալը պիլէ միւմքինսիղ օլան
պու գատար խապասաթ վէ խասարաթըն սէր-

սէպէպի քէնտիսի իքէն, գապաշաթը տաիմա
էվրօփանըն տիկէր Հիւքմարլարը իւզերինէ ա-
թըպ քէնտինի փաքա չըգարմաղա եա տա մէք-
րուհ մուսմէլաթընը թէպրիյէ էթմէյէ չալըչ-
տը: Բօմալա աթէշ վէրիպ քէնտիսի պիր թէփէ
իւզերինտէ քէմանչէսինի չալարագ եանղընը թէ
մաշէ էտէն Ներոն կիպի, Վիւհէլմ տէ էվրօփա-
յը թութուշտուրուպ, «Կէօրմէտիմ, պիլմէմ»,
ալմատըն, վէրմէմ» կիպի դատարանէ իֆա-
տաթտա պուլունտու:

Պէլի, մուհարէպէնին տէօրթ սէնէլէրի զար
ֆընտա վէ անտէն էվլէլ միւրուր էտէն ըուպ
ասը էյամտա վազթ վազթ էօլէսի խիթապլար
իրատ էյէտի քի, իշտէնլէր «Իշթէ Մըսըն
Փարաւոնը, Բարեւոնըն Նարուզդոնոսորը, Պա
ղեստինին պէօլիւք Հերովդէսի, Բօմանըն Զէ-
գարը, Եունանիսթանըն Աղէքսանդըր, Թիւրքիս
թանըն Լէնկ Թիմուր վէ ձիւնկիղ Սանը Հէմ Ֆը-
րանսանըն Նափօլէօն Պօնափարթը էօլիւլէրտէն
գըլամ էթմիշ վէ պու ատէմին վիւծիւտիւնտէ
թէհէսսիւմ էյլէմիշ տիրէր» գըլասընա գահիպ
օլտըլար: Գանընըն պիր գըսմը Ինկիլիզ օլան պու
Ալման Հիւքմար քէնտի քէնտինի օ տէրէհէ
եիւհէլթտի քի, թէվպէ խաթասընա Հագգ Թա-
ալալը քէնտինէ շէրիք իլան վէ օլ շէրաքէթին
պաշ բէֆիզի քէնտիսի տիր գանն էյլէյիպ, «Քիւ
շիւք տաղլարը պէն եարաթտըն» կիպի մուսմէ-
լէլէրտէ պուլունտու:

Վէ լաքին պու տէրէհէ եիւհէլմէնին պիր
տէ էնմէսի վար: Սէմանըն եէտինճի գաթընա չը
գան պիր ատէմ պիրտէն պիրէ ճէհէննէմին եէ-
տինճի գաթընա թէփէ թաղլա տիւշիւնտէ տէ
վար: Պիր պալօն Հավալա եիւզ ալազ տա չըգ-
սա, եիւզ պին ալազ տա, սօն սօնը իլլա աշաղը
ննէհէք վէ անըն թօրպասը նէ տէրէհէ գապար-
մըչ տա օլա կիւնլէրտէ պիր կիւն օլ շիշիլք իւ-
լա կէվէշէհէք տիր: Պալօն կիպի գապարըպ
եիւհէլմէնին վէ եախօտ թավուս գուշու կիպի
գուլորուղընը թիւլլէրինի իւրփէրտիպ եա տի-
քիլտիպ էօթէ պէրի տօլաշան Վիւհէլմ տէ եիւք-
սէք մէվգիլինտէն տիւշէմէյի վէ գապարմըչ գա-
ֆասընըն շիշքիլլիյինին Փըսաստան էնէհէյի
կիւնլէր եաղլալմըչ տըր: Էտէն պուլուք:

Պու քէրթէտէ չու նօգթալը իլավէ էթսէք
էյի օլուր քի, Վիւհէլմին պաշընտա փաթլա-
յաճազ օլան պուլութ խօրթուճընըն աշիքեար
ալամէթլէրինի տիւնեա ալէմ կէօրմիւշ իքէն,
Գալըրը քէնտիսի օ միւտհիշ Հալա կէօղլէրինի

գափամագտա իտի: Տէվէ գուշու կիպի պաշընը գումա կէօմիւպ ալճըլարըն քէնտինի գովալամագտա իտիյինի կէօրմէզճէլիքտէն կէլիյօր իտի: Ամմա Վիլհէլմ Հօէնճօլլէրն արթըզ պիլիյօր քի, Հօյլէսի մուաննիտիյին, քէօրլիւլէն, Համագաթըն վէ պուտալալըզըն սըրասը կէչմիշ տիր, արթըզ տիւնեալը թընմամագ փարա և մէզ: Բարեւոն փատիշաՀը Պէլլասսար սէրալընըն տիվարընըն սըվասը իւզէրինտէ Մէնէ, Մէնէ, Թէֆէլ Ու ՖԱՐՍԻՆ («ԱլլաՀ սէնին Հիւքիւմէթինի սալըպ անա խիթամ վէրմիշ տիր: Թէրալիյէ վէզն օլունուպ նօգսան պուլունտըն: Հիւքիւմէթինին թագսիմ օլունուպ Մատիլէր իլէ Ֆարսիլէրէ վէրլիմիշ տիր) սէօլլէրինի եազան էլի կէօրտիւլէնտէ, պէնզի սափ սարը քէսիլմէսի վէ պէլինին օյնագլարը չէօզիլիւպ տիլըլէրի պիրի պիրինէ չարփմասը կիպի տէՀէթէն կիզ Հալլար՝ պու կիւնլէրտէ Վիլհէլմէ տէ իսապէթ էթմիշ տիր: Նարուզդդոնոսորը առէմլէր արասընտան թարտ էյլէյիպ, անը սաՀրա վուՀուշըլա իսքեան էտէն վէ օ Հալտա թիւլէրիւնի գարթալ թիւլիւ կիպի վէ թըրնագլարընը գուշ թըրնաղը կիպի ուզատան վէ անը Հօքիւզ Հալինէ կէթիլիպ օթ եէտիրէն վէ սէմանըն չիՀիյլէ ըսլայան ԱլլաՀ՝ Վիլհէլմի տէ ճէզա ի սէզասընա չարփամագ տըր: ԲԱՀԻՄ ԱլլաՀ ԱՏԻԼ ԱլլաՀ տըր տախի: Պու Հագիլգաթը միլեօնլարճա Փէրալէր Հօյրէնմիշ իտիլէրի կիպի, Վիլհէլմ տէ Հօյրէնմէք տիր, ամմա նէտէ՛ն սօնկլա, իշ իշտէն կէչտիքտէն սօնկլա, միլլէթ վէ տէվլէթինի խարապիլէթ պաթաղընա պաթըրըպ քէնտիսինի ըգալէթ վէ խէճալէթ եաթաղընա եաթըրտըզտան սօնկլա: («ԵաՀո՛ւ, պուտա կէչէր:» «Հա՛յ, Հա՛յ, կէչէր ամմա տէլէր կէչէր»):)

Վիլհէլմ վէ Հէփ չանթաքէչէրինին Հէմ եամագլարընըն էթմէտիլէրի գալտը՝ մը: Հըրս ը չան փուլընա թափան օլ խալին իլէ անըն ԱլլաՀտան գօրգմագ պուլըրուզ գուլլարը խապասաթըն Հա՛նկը նէվինէ իրթիքեապ էթմէտիլէր: Թէփէլէյիպ էգտիլէրի պիշարէ գալմլարտան սըրգաթ վէ եաղմա՝ մը, գապթ էթտիլէրի եէրլէրտէ իրթիքեապ էթտիլէրի շէՀվէթփէրէսթիլին թապիլէ կէլմէզ նէվլէրի՝ մի, Գրիսթիյան գանընա սուսամըշ Թիւրքլէրլէ պիրլէշիպ պիր միլեօն պիսուշ Հալլարը թէլէֆ վէ անլէրին պին միլեօնըզ էմվալընը գափըշըպ փայլաշմա՞գ մը, իլլէրինէ եարայան սըտատընըլըզ

վէ եալանճըլըզլարըն եէթմիշ իքի չէշտինի իճճատ էտիպ, անլէրի եէթմիշ իքի պին աճէնթա, ճասուս վէ խաֆիյէ մէմուլարըլա տիւնեանըն եէթմիշ իքի միլլէթլէրի արասընտա շալ էթմէ՞ք մի, ճինայէթին էն տէՀէթիլէրինէ պիլէ թէնէզլիւլ էլլէմէ՞ մի, էն կիւզէլ խանէլէր իլէ էն մուգատտէս էպիլիյէի թօփ, պօմպա եա խուսպարալարա գուրպան վէրմէ՞ք մի, ինսաֆսըզըլըզ, մէրՀամէթսիլլիք, թաշ եիւրէքլիլիք վէ դատտարըզ կիպի Հիսսիյաթսըզլըզլարըն էն մէլուէթլէրինին իճրասը՝ մը, էլ գըսսէ, խալալ վէ իճատ էտիլէպիլէն շէյթանիլիյին էն աշուրի տէրէճէլէրի՝ մի— Գալըր վէ անըն Ալման փէյքլէրի, Հէմ անլէրին Պուլկար, Թիւրք վէ Ալլուսթըրիալը եամագլարը պուլլարըն Հէփիսինէ տէ իրթիքեապ էթտիլէր: Շէրը ու խապասաթ չիրքեապը չուգուրընըն Հսֆէլ ի սաֆիյինինէ էնտիլէր: Վէ անլէրին տէօքտիւքլէրի գանլարն Փիլղանլարը թա սէմայա, իսալիք ի ճիՀանըն թախթընա չըգմըշ տըր: Ալման, էլ ամա՛ն, փէք եաման: Տօյշէ գուլթուր, թալիմ ի Ալման, տէՀէթ ի իւմման, վաՀէթ ի պիփայան, պէլիյէ ի ճիՀան, լանէթ ի Շէյթան: Բապպիմ թաալա վէթէգատտէս Հաղրէթլէրի պէօյլէսի պիր գուլթուրտան, պէօյլէսի պիր մէտէնիյէթտէն ճիւմլէ գուլլարընը գուրթարսըն: Մուգատտէճա Ալմանլարըն իֆթիլիսար էթտիլէրինէ պազարագ պիլզ գանն էտէր իտիք քի, գուլթուր տէլէրէք թալիմ, թէրպիլէ, ինսաֆ, մէտէնիյէթ, ինսանիյէթ, մէրՀամէթ, մուՀապպէթ, Փէթանէթ էսալէթ, ատալէթ, լէթաֆէթ, նէզաքէթ, նէզաֆէթ, տիրայէթ նամ Փաղիլէթլէր անլաշըլըր: Մէյէր պիլզ գըլասընըզտա եանըմըշըզ: Ալմանլարըն գուլթուրը կըթաթիւմ տէյիլ իլլա Գրղութիւմ իմիշ: Անլէրին մէտէնիյէթի տըշը գալալը, իշի վալավալը պիր գապ իմիշ, անլէրին թէրպիլէսի տըշը պէյազ պատանալը, իշի էօլիւ քէմիլէրի վէ թէաֆֆիւն իլէ տօլու պիր գալլը իմիշ: ՍաՀրանըն պէտէվիյէթի պէօյլէսի պիր մէտէնիյէթտէն պին գաթ էվլա տէյիլ՝ մի:

Խիւլասա ի քէլամ, Վիլհէլմին Հիսապ կիւնիւ եազալաշըյօր: Կէմի պաթամաղը սըրատա ճարթըլար պիրէր պիրէր պաշլարընը գուրթար մագ տէրտինէ տիւշտիւքլէրի կիպի, Գալըրըն գուլթուրըն օլան Գարլար, Ֆէրտինանտար, էնվէրլէր վէ թալաաթլար տա պիրէր պիրէր եան իփինի գըրըպ սէրլէրինին չարէսինէ պազ-

մագտաւ տըրլար: Հարտըն վէ Լիպքնէիթ կիպի միւգթէտիր վէ ազատ էֆքեարլը ֆէրալէր վէ Ֆրանգֆուրքըր Զայքուսկ կիպի թէսիրլի ճէրիտէլէր տէ «Վիլհէլմ պիզիմ էվիմիզի պաշէմըզա երգմաղա չալըջըօր: Պրէ կիտի, էվ թէքմիլ խարապ օլմագտան շու հէրիֆի թախթտան աշաղը ալալըմ» տէյիւ պաս պաս պաղըրմագտա տըրլար: Իմտի նէրէտէ գալտը Պէրլին-Պաղտատ շմէնտըֆէր փլանլարը, Հինտիսթանը իսթիլա էթմէք մանովրասը, Գա՞նտէ գալտը Միքըլ Եվրօփա խիւլեալարը, նի՞ճ՝ օլտը Փանիսլամիզմ, փանթուրանիզմ, փանճէրմանիզմ, փրուսիանիզմ, փանասիանիզմ, գալըրիզմ սէվ տալարը, Հէմ ճիւհատ վէ ճիւհանկիրլիք, ալթ օլամամազլըզ վէ սիյասի ճիւլրալթարլըզ բիւլալարը: Պոնլար Հէփ պէր Հափա օլտըլար: Վէ պէլքի տէ պու սաթըրլար կիլիկիանըն սիւթուլարընտա օգուլմագտան Գայըր Հաճի Մուհամմէտ Վիլհէլմ Ալմանեա սանտալի ի հիւքիւմէթիւտէն աշաղը ալընմըզ վէ Հօննօլլէրնիզմէ խիթամ վէրիլիճ օլուր: ԷՏէն ՊՈՒԼՈՒՐ:

Պիւա չիւպէզ գալիպ տէվլէթլէր (Ինկիլթէրրա, Մ. Մ. Ամէրիգա, Ֆրանսա, Իթալիա վէ Պէլճիգա) Ալմանեանըն իւզէրլինէ միլեարլար ճա տալէրլիք պիր թաղմինաթ եիւքլէլիպ, Ալգաս-Լօրէնի վէ պէլքի տէ Շիւզվիք-Հօլսթալըն էլինտէն ալաճազլար, Ինկիլթէրրա Ալմանեատան գապթ էթմիլ իտիլի Աֆրիգա միւսթէմիլ-քեաթընը թաճիլ Ը թէսարրուֆընտա սաղլալաճազ, Րէնօ ըրմաղընըն սահիլինտէ պուլուլան Պօնն Գօպլէնճ վէ Մալնճ շէհրլէրլինի վէ Շիմալ տէնիզիլտէքի Հէլիկօլանտ իսթիւքեաթմաթընը վէ Րէնօ նէհրի իւզէրլինտէքի էրընպրայթշթալն գալէսինի Ֆաթիլ ասքէրլէր իշգալ էտէճէք վէ Մեմ կիպի միւսթաճէմ շէհրլէր տէ օլան գալէլէրտէքի ասքէրլէր թէրք ի սիլաճ էտէճէքլէր, Ալման պէրրի վէ պահրի ասաթիր քէնտի խանէլէրլինէ կէօնտէրլէճէք վէ պէօլլէճէ Ալմանեա ըէգալէթ, խէճալէթ վէ մաղլուպիլէթին աճը գատէհիլինի սօն տամրալընա տէք իշմէյէ մէճպուր էտիլէճէք տիր: ԷՏէն ՊՈՒԼՈՒՐ:

(ՎԵՐ.) ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՖԱՄԻԼԵԱ ԷՕՄՐԻԻ

Գ. ՖԱՄԻԼԵԱՍԱ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ

(Կէշէն մուսխէտէն տէվալմ վէ սօն)

Մասունլարըն իտարէսինտէ մուհիմ պիր շէլ տէ անլէրին էլպիսէ վէ վիւճիւտէն թէմիլ սաղլանմալարը տըր: Թէմիլլիք վէ ինթիգամ ին սանա թապիլի պիր Հալ օլուպ, սօնրատան պօզուլմագլա ատէմ քիրլի վէ նիգամսըզ օլուր: Պիրազ էվլէլ զիքրինի էթտիլիմիլ քէօփէլէլ փաք, վէ թիւլլէրի փարազ իքէն, ալնի կիւնտէ սօգազտա կէօրտիլիւմիլ իւշ տէօրթ շօճուլարըն եիւզլէրի մախսուսէն չամուր սըվանմըզ կիպի քիրլի իտիլէր: Ասլէն կիւզէլ շօճուլարը, անշնորհք Հայվանլարտան տաճա էնիլն կէօսթէրէն սէպէպ նէ՞ տիր, թալիմսիլլիք, իտարէսիլլիք, վաղիֆէսիլլիք:

Թէմիլլիք շօճուլարա չաճազ պիր թապիլ-աթ օլմալը վէ օլապիլիլ, էյէր վալիտէլէր անլէրի ալըշտըրըրլար իսէ: Էլպիսէնին փաճալը վէ սիւսիւ փիւսիւ օլմասը Ֆաղիր վալիտէյնին էլինտէ տէյիլ, լաքին եիւզլէրլին վէ էլլէրին թէմիլլիլի, սաշըն ինթիգամլէ տարանմըզ օլմասը, ատի էլպիսէնին փաքլըլը, գօնտրանըն շալնը, վէ սօգազտա եիւրիւմէնին ուսլըլըլը, ճէպտէ մէնտիլին թաշընմասը վէ իճապ էթտիլինտէ գուլլանըմասը՝ պոնլար փարատան զիլատէ մէգազ վէ թէրպիլէ էսէրի տիր:

Զօգ շօճուլար կէօրմիւլիլ քի, անլէրին եիւզիւնիւ ելըզամազ տալանըմազ պիր կիւճիւք, Հէլլէ սաշլարընը տարամազ՝ ճանլարընը ալմազ գատար պիր աֆէթ տիր: Նէ՞ տիր պուլ-նուլն սէպէպի, վալիտէյնին իճալը վէ շօճուլը քիրլի պէօլիւթմէլլէրի... Հէր րասթ կէլտիլիմիլլի եազմաղա պիլ ութանըլըզ. Հալ պու քի թալիմլի քէօփէլէլ պու նախօշ Հալլարտան պէ ի իտիլէր: Զօճուլը ատէմ կիպի պէօլիւթմէլլէրի ինթիգամա ալըշտըրմազ փէք գօլալ տըր, էյէր վաղթընտա պաշլանըր վէ պիրազ վաղըթ տէվալմ օլուլուրսա:

Զօճուլարըն խուլ վէ թապիլաթ թէլէլ էտէճէլլէրի իլք ալլարտա վէ սէնէլլէրտէ անլէր իլէ նիճէ մուամէլլէ օլուլնաճաղընա տալի փէք շօգ շէլլէր տէնէպիլիլ իսէ տէ, էրմէնի Ֆամիլ-եալարընտա պախուսուս կէօզէտիլմէսի լապիւտ

օլան չու իքի խոստուսը տախի գիքը իլէ իքթի-
ֆա էտէլիմ: Անլէրտէն պիրի՝ չօճուղը միւմ-
քին ի մէրթէպէ անկալս պիր կէչիմէ արըշտըր-
մազ տըր:

Չօզ չօճուղար ասմա չըպուղը կիպի պէօ-
յիւրլէր, հանի տուրապիլմէլէրի իչիւն մութ-
լազա եանտա էօնտէ տալազ իսթէրլէր: Տալազ-
լար գալտըրըլտըրը կիպի եէրէ տիւշէրլէր: Չօ-
ճուղըն պիղզաթ եափմասը լազըմ օլան շէյլէրի
վալիտէն քէնտիլէր եափարազ անը էօյլէ արըշ-
տըրըլար քի, դայրինին եարտըմը օլմազսըզ
քէնտիլէր պիր շէյ եափամաղար: Չօճուղա-
րը եիւք կէօթիւրմէյէ իլքինտէն թալիմ էթմէլի
տիր: Լուղուճնտան գիյատէ մէրհամէթ վէ եար
տըմ անլէրի թէնպէլ վէ հազիգաթէն գայիֆ
պրազըր:

Պու պապտէ սօն տէյէճէյիմիզ՝ չօճուղա-
րա դայրիէ տօղրու նէզաքէթ վէ հիւրմէթ էօյ-
րէթմէք տիր: Չօզ չօճուղար փէք դապա վէ
վաղիֆէսիզ տիրլէր, գիրա քիւշիւք իքէն օլ էօլ
տա փէրվէրտէ օլմամըշլար: «Մէմնուճըմ» տէ-
մէք, պիր շէյ թալէպինտէ «իսթէրսէն» տէմէք
անլէրէ փէք եատ կէլիւր, չիւնքի իլք ատըմտա
անա արըշմամըշլար: Չօզ չօճուղար՝ դայրիլէ-
րին իսմինի վէրիւրքէն «էֆէնտի» եա «Հանըմ»,
եախօտ «պարոն» իւնվանընը իհմալ էտէրլէր:
Պու կէօսթէրիւր քի, Փամիլեա տաիրէսինտէ քէն
տինտէն պէօյիւք օլանլար մէզքիւր նէզաքէթ
Փարզլարընտա վաղիֆէսիզ տիրլէր:

3. Չօճուղարըն մէքթէպճէ թալիմի տախի
փէք մուհիմմ պիր խոստուս տըր: Պու մէմլէքէթ
տէ հիւրմէթ High School պիթիւրէնէտէք Հէր
քէսէ մէճճանէն թալիմ Փուրսաթը թէտարիք էթ
միշ օլտըրը Հալտէ, անտէն իսթիֆատէ օլուն-
մալը տըր: Թէճըչիպէ կէօսթիւրիւր քի, Հէր
Հանիւր պիր մէշղուլիյէթտէ լալըզը պիր մէվգի
թութապիլմէք իչիւն, Հիշ օլմազսա պիր ատէմ
High School պիթիւրմիշ օլմալը:

Գըզլար իչիւն տախի ալին շէյի իտտիա է-
տէրիզ, գիրա ուսուլը մէմլէքէթճէ զըզլարը-
մըզըն տա իշ տաիրէսինտէ պէլլի մէվգիլէրտէ
պուլունապիլմէլէրի՝ մէքթէպճէ թալիմլէրինէ
մուհալվէլ տիր: Պախոստուս անլէր Փիղիգճէ
էրքէքլէր գատար տալանըզը օլմատըզլարըն-
տան, դապա իշլէրտէն իսէ, գիհնի վէ քիթապի
տաիրէլէրտէ խըտմէթ էտէպիլմէլէրի իչիւն
եիւքսէք տէրէճէտէն թալիմ էտիլմէլէրի գարու
րի կէօրիւնիւր:

Գըզլար պիրազտան էվլէնիպ Փամիլեա ի-
տարէսինի տէր իւհտէ էտէճէք օլտըզլարը Հալ-
տէ, անլէր իչիւն եիւքսէք մէրթէպէտէն թալիմ
լազըմ տէյիլ տիր տէյու տիւշիւնէնլէր փէք չօզ
իսէ տէ, պու էֆքեար քիւլլիէն եանըշ տըր:
Չօճուղարըն իտարէ վէ թալիմինտէ վալիտէ-
նին միւթէալլէմ օլմասը՝ չօզ ճիհէթլէրլէ փէ-
տէրինքինտէն գիյատէ էհէմմ տիր: Վալիտէ՝
պիր վաքթուի Հալիմտէ չօճուղարընըն թալի-
մինէ միւքթէտիր օլմալը տըր:

Չօճուղարըն թէգալիւտ վէ իտարէսի ի-
չիւն վալիտէնին պիլմէք կէրէք իտիւի շէյլէր՝
տէյիլ սալթ High School փրօղրամընտա իլա
տահա տօղրուսը դօլէճ փրօղրամընտա տախիլ
օլաճազ մատտէլէր տիր: Վիւհիւտին թէրքիպի,
ազալարըն խըտմէթի, սըհէթ ու աֆիլիթ դաի-
տէլէրի, եէյէճէքլէրին քիմեալի խասսիյէթի վէ
ղըտաճա դապիլիյէթի, Հէրարէթ վէ նուրըն
Փիղիգի խասսիյէթլէրի, խասթալըզ վէ գազա-
տա իլք էտիլէճէք շէյլէր վէ էմսալի, թալապ
էտէր քի, վալիտէ ուլումը թապիլիյէտէ սահիպ
ի մէլէքէ օլսուն:

Վալիտէնին իչի չօճուղըն սալթ Փիղիգի իհ
թիյաճաթընա խըտմէթ էթմէք օլսա իտի, մէ-
սէլէ էփէյի գօլալ վէ սաֆի օլուր իտի: Պուն-
տան տահա մուհիմմ վէ տէրին օլարազ, չօճու-
ղըն ազլի վէ բուհի իհթիյաճաթը տախի վար,
քի պունլարըն թէսվիլէսի իչիւն վալիտէյն Հէմ
Փէյլէսօֆ, Հէմ Ապտուաճարան, Հէմ տէ օրէնս-
գէտ օլմալը տըրլար: Չօճուղա Փիսթան եա
վէսք եափմազ իչիւն պիլիլի լազըմ իսէ, անըն
էօլմէզ ճանընա խըտմէթ իչիւն իւհիւ շէյլէրի
պիլմէք զիյատէ էլգէմ տիր:

Պու մէմլէքէթտէ մէզՀէպի թալիմ իչի չօզ-
ճա Դիլիսալար իլէ Փամիլեալարա մուհալվէլ
օլտուղը իչիւն, չօճուղարըն մէզՀէպի թալիմ-
լէրի խոստուսիլէ մուգայէտ օլաճազ պիր շէյ
տիր: Պու պապտէ թազսիրաթըմը՝ կէօզէ չար-
փար տէրէճէտէ պէօյիւք տիր: Անըն իչիւն նէս
լի Հազըր վէ աթինին իհթիյաճաթը բուհանիյէ
սինէ մէտար օլմազ իւզրէ տիղգաթ էտէճէլիմիզ
շէյլէր վար:

Փամիլեանըն քէՀանէթ ալազասը չիմտի
սալքի պիւսպիլթիւն ունուտըմըշ օլտըղը Հալ-
տէ, անըն իհնասը վէ տահա գաիմ էսասլար իւ-
զէրինէ վազը կէրէք տիր: Փէտէր էվին քեհհի-
նի, վալիտէ՝ մուալլիմի, վէ չօճուղար՝ թալէ-
պէ վէ ճէմասթ Հալիմտէ, Հէր կիւն վէ խոսու

Սիւրիւ սիւրիւ պէյապանա սիւրիւտիւ,
Սապի սիւպեան պիւլա ինսաֆ գըրըլտը.
Ըրդ նամուս գալմատը, Երիտէր էօլտիւ,
Եօֆ մը իտի պիր արշընճըդ մէզարըն:

Նէրտէֆ գալտը պիզէ ազիմ վատլարըն,
Վազթըֆ մը տէյիլ տիր ազիզ աշտլարըն,
Եօֆ մը սօնու գըթալլարըն գաշթլարըն,
Ահ, զիբը էլէ քիթապընտա եազարըն:

Էն պէօյիւլիւ օն եաշընտա գուզուլար,
Հաֆնի անամ, պապամ տէյիւ սըզըլար.
Սաղտան գըլըճ՝ սօլտան գուրշուն վըզըլար,
Կէօրմէյօր մու Հիշ պունլարը նազարըն:

Գանատ Եօգ քի Հափալարա ուշալըմ,
Ջարէ Եօգ քի տէրեալարա գաշալըմ,
Պիզտէ շաշտըգ Հաֆնկըսընը սէչէլիմ,
Պիզար օլտուգ, Թէվճիհ գըլ ինթիզարըն:

Էն քիւշիւլիւ սէրաշ կիպի եուրտլարըն
Մալը օլտու, ճանվէրլէրին, գուրթլարըն,
Եօֆ մը սօնու պու օնուլմազ տէրտլէրին,
Բիմտէֆն արալալըմ տէրտէ տէրմանը:

Թէրզիլ օլտու Բիլիսալար, մէքթէպլէր,
Թէլիֆ օլան եիւզպիլէրնէ քիթապլար,
Հալըֆ օլտու, Հիշէ կիթտի էմէքլէր,
Ջալըմ Ֆէլէք Թէրս չէվիտի քերմէնի:

Եօլա բէվան օլտուգ գան աղլալարազ,
Այազլար եարալը վիւճիւտլէր չըպլազ,
Հէր զամշը էնտիքճէ սըչրալարազ
Սըտգ իլէ չաղըրտըգ սանա ամանը:

Պիր նազար էթ գուճուլ չէօլէ տիւշէնէ,
Հէրարէթտէն քէպապ օլուպ փիշէնէ,
Թազաթը քէսիլիպ եէրէ տիւշէնէ
Եօլտաշ էթտին ազրէպ իլէ եըլանը:

Մէյտանլարտա աշըգ գալտը էօլիւմիւզ,
Տիւման չէօքտիւ պիզ շաշըրտըգ եօլըմըզ,
Ջալիմ Ֆէլէք նի՛ճէ պիւքտիւ պէլիմիզ,
Ասիւմանա չըգտը ահ ու ֆիղանը:

Կէլին տօսթլար ուզուն սէօզիւն գըսսասը
Չօգ տէրին տիր գալպիմիզին եարասը,

Էյէր պուլունուրսա պունուն չարէսի
Իշթէ չիմտի տիւշիւնէճէք մէյտան տըր:

Նէֆէ եարար պանգատաքի փարամըզ,
Հիճրան տօլու փէք սանճըյօր եարամըզ,
Ղուրպէթ էլտէ գան աղլալօր անամըզ,
Պիր տամլա սու ազըտաճազ գէման տըր:

Գալըր, Նէքթալ, պօյնուճըգտա կէզէրքէն,
Եէլիպ իշիպ գատէՀլէրի սիւզէրքէն,
Սըճազ օտալարտա եաթըպ գըզարքէն,
Սօվուգտան տօնանըն Հալը եաման տըր:

Նազէնիմ գարտաշլար, սէֆիլ տիր էօյլէ,
Նէ՛ չէթին Հալլարա տիւշտիւք պիզ պէօյլէ,
Հիշ փարան Եօգ իսէ պիր ազ պօրճ էյլէ,
Բըզգտան քէսիպ կէօնտէրէճէք գէման տըր:

Ահ, քեա՛շքի, ճիւճլէմիզ պիրլիյէ կէլէք,
Պէնլիյի գալտըրըպ պիր Թէլտէն էօթսէք,
Ջի՛ ֆալտէ կէչմիշէ Նէ տէ սէօյլէսէք,
Միւսթազպէլ նամընա չիմտի մէյտան տըր:

Էյէր կէօնիւն ճօշմուշ, Հալլալօր իսէ,
Ղամ Գասափէթ սէնի պաղլալօր իսէ,
Սէնինտէ վալիտէն աղլալօր իսէ,
Թէսէլլի էտէճէք չիմտի գէման տըր:

ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՅՏՈՍԹԵԱՆ

Պօսթնի

(Ասլէն Մարաշըր տօսթումուգ Պրն. Հալ-
տօսթեանտան անլատըղըմըզա կէօրէ, եազըն վէ
ուզազ 200 գատար Թէալլուգաթ վէ տօսթլարըն
տան փէք չօղընըն Թիւրք մէզալիմի իլէ կի-
րիֆթար օլտուգլարը գըթալ, Հասրէթ վէ սիւր
Կիւնլիւքլէր քէնտինի վէ ֆամիլեասընը փէք
մաՀգուն գըլմըշ օլարազ, ճան աճըսըլա պալա-
տէքի Թազարրուր եազըպ պիզէ եօլլամըշ տըր:
Պիզ քէնտի Թարաֆըմըզտան տօսթանէ իճապ է-
տէն Թէսէլլի վէ ճէսարէթի Հափի իշթիրաքլէ
գալպի՛ճի Թազվիշէյէ չալըշմըշը: Միւլէթճէ
ճիւճլէմիզին բուհը միւնքէսիլ օլտըղը չէօյլէ
պիր սըրաստա Ալլահտան իսթիմտատ էտէրէք,
Հասրէթլէ ֆէրահպախշ գէմանլարա պէքլէ-
րիզ:)

«ՆիլիկիԱ»

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

ԽԱՅՐԼԸ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Իշպու 44-իւնճիւ Նումէրօ «Կիլիկիա»-նըն պուրայա գատար օլան դըսմը Հոկտ. 31-էտէք եազըլմըջ օլուպ, Նոյիմբերին իւք կիւնիւ սա- պաշկույըն զազէթալար Թիւրք իւէ Միւթթէֆիդ լէր արասընտա միւթարէքէ իմզալանմըջ իտիւնի- նի խապէր վէրտիւէր իսէ տէ, մէզքիւր միւ- թարաքէնին շարթլարը Հալա ումումըն պիւմէսի իչիւն մէյտանա չըգարըլմամըջ իտիւնի տէ սէօյ լէտիւէր:

Շարաթ սապահատէք օլ շարթլար իլան է- տիւիպ էտիւմէյէճէյինի պիւմէյէրէք, պիւզ տէ էվլուփա վէ Ամէրիգա զազէթալարը իւէ պիւրիւք տէ տէրիւք քի, Հէր նէ գատար միւթարէքէ շու- րութը ըսմէն իլան էտիւմէմիշ իսէ տէ, Պուլ- զարիսթանըն էօրնէյինէ իմթիսալէն Միւթթէ- ֆիդլէրէ քեամիլէն թէսլիմիլէթ վէ Հէր տէ- տիւլէրինի իմրա էթմէք սէօզիւ իւզէրինէ Թիւր- քիւն թէքիլիֆի գապուլ օլունմուշ տըր:

Պունտան Փարգը նէ՞ օլապիլիւր իտի, Ինկ- լիլլէր Մըսըրտան պէրու սիւփիւրիւպ կէլէրէք թա Հալէպէ եէթիշտիլէր, Հաթթա չէհրիմիդ- տէ պիւր էրմէնի տիւքքեանընտա սէօլլէնտիլինէ կէօրէ Ինկիլիպ Այնթապա տա կիրմիշ: Օ խապէր օլ տիւքքեանա նէրէտէն կիրտիլինի պիւմէզիլ, լաքին տէնիլլէնի տէ ագլտան փէք ուզազ կէօր- մէյօրուզ, զիրա Թիւրք զայիֆի փարշալանագ- տա եալուզ օլտուզը կիպի, գուվլէթլինին էօ- նիւնտէն գաչմագտա տախի մաշալլաՀ փէք մա- Հիր տիւր:

Ճիւմէնին Թագրիւրինէ կէօրէ Տարտանէլ Միւթթէֆիդլէրին կէմիլէրի իչիւն աչըլմըջ, վէ չօզ իՀթիմալ տըր քի շիմտի պիւզ պու սաթըրլա- րը եազաըզըմըզ վազըթ Միւթթէֆիդլէրին տօ- նանմալարը պօղազտան իչէրի կիրիպ Իսթան- պօլ էօնիւնտէ տէմիր աթմըջ սըրլար: Մուհա- րէպէնին իւք պաշաաըզը կիւնլէր Ազ տէնիլգտէ Ինկիլիպ զըրիւլըրարը էօնիւնտէն գաչըպ Տար- տանէլէ կիրէն Կօպէն վէ Պրէսլալ նամ Ալման զըրիւլարը նէ՞ րէտէ գալտըլար:

Պրէսթ-Լիթովսք մուհէտէսինտէն սօնկ- րա Ալման Բուա զըրիւլարընը գապթ էտիպ, Գարա տէնիլգտէ պէօլիւք պիւր գուվլէ ի պահրիլէյէ մալիւ օլմուշ իտի: Շիմտի օլ զըրիւ-

լըլար նէ՞ եափաճազլար: Տարտանէլտէն կէ- չիպ Իսթանպօլ պօղազընը թութաճազ օլան Միւթթէֆիդլէրին տօնանմալարը իւէ չարիւշա- ճազլար՞ մը, եօզսա թօփ թիւֆէնք սըգմաըզ թէսլիմ մի օլաճազլար: Եախօտ նէ սէնլիւք, նէ պէնլիւք տէյիպ պիւրէր թօրփէտօ իւէ քէնտի կէ- միլէրինի քէնտի էլլէրի իւէ պէրհալա՞ մը էտէ- ճէքլէր պիւզիմ միւրիւվլէթլի Ալմանլար:

Հէր քէսին մէրազլէ իշթմէք իսթէտիլի պիւր մէսէլէ պու Գարա տէնիլ զըրիւլարընտան կէլէճէք Հալաաիս տիւր:

Պիւա շիւպէ միւթարէքէ շարթլարընտան պիւրի տէ՞ Ինկիլիպ էսիւրլէրին կէրի վէրիլմէսի տիւր: Քիւթ-էլ-Ամարաաա թէսլիմ օլան Ճէն. Թապէնտ իւէ մայէթի աքէրլէր, վէ արատա պիւր թուլուլան Ինկիլիպ էսիւրլէրէ Թիւրք օլ դա- տար էյի պազուր, եէտիւրտի կիյտիյտի, վէ թէ- միլլիւք Հէմ Փէրաշըզլարընա տիգգաթ էթաթի քի, անլէրտէն անճազ 100տէ 28ի սաղ գալմըջ տըր տէնիյօր:

Ճէն. Թապէնտ 3 սէնէ տիւր Իսթանպօլտա էսիւր Հալընտա սազլանըյօր իտի: Պու տէֆա Թիւրքլէր Թարաֆընտան Լիմնօս աաաաընա կէօն տէրիլմիշ տիւր քի, Ինկիլիպ Ամիրալը իւէ Միւ- թարէքէ Հազաընտա գօնուշուպ պիւր թէրթիպ եափաըն: Թիւրքիւն իքի Հաթթաաան զիյատէ տալանամալըպ թէսլիմ օլաճաղը խապէրի Հար- ֆը Հարֆընճա իմրա օլունտու իսէ տէ, Հիշ քիմսէ պու խապէր իւզէրինէ փարմաղընը ըսըր- մատը:

Պիթթապի իւք սիւալըմըզ պու տըր, էրմէ- նիլէրէ նէ՞ օլանագ: Մաղտուր միլլէթիմիլ լէ- Հինտէ Ինկիլիթէրա, Ֆրանսա վէ Եմէրիգանըն ըէսմի տաիրէլէրինտէ պունտան էվլէլ օլ դա- տար սէօլլէնտի վէ եօլար թալսիլէ օլունտու Հաթթա ումումի թէպիլիլաթտա պուլունուլտու քի, Հէր Հալ-պիլիմ իչիւն խալըլը պիւր չէյտիւ- չիւնիլիլա թէրթիպ օլունաճաղընը մէմուլ է- տէրիլ: Պու սապահըն զազէթալարը տախի այ- նի մէսէլէյի վիքը վէ թէքէթտ էթմէքտէ տիւր- լէր:

Միւթարէքէ վէ միւսալէՀա շարթլարը մէյ- տանա չըգմազտան էվլէլ պու պապտէ. գաթի պիւր շէյ պիլիւնէմէկ իսէ տէ, Նիւ Եորք Թայմզ կիպի փէք միւթէպէր պիւր զազէթանըն պու սա- պահըի նուսիէսինտէ՝ Ամէրիգան Պօրտըն Սըր Գեաթիպլէրինտէն պուլունան վէ Արմինիւն էնտ Սիւրիւն Բիլիֆ Գօմիթիւնին լէիսի օլան Վեր:

Տօք. Ճ. Լ. Պարթըն աղզընտան նէշը էտիւմիշ
պիւր ըիփօրթա կէօրէ՝ մէսէլէ փէք իւմիտլի
տիր:

Տօք. Պարթըն տէմիշ օլույօր քի, պիր դաշ
կիւնտէն քէնտի տէ իշլէրինտէ օլարագ պիր
խուսուսի գօմիսիօն հօլա չըգըպ էրմէնիլէրին
պուլունտուղը հէրլէրէ կիտէճէլէր: Իլք իշ-
լէրի՝ աճ վէ իանէյէ միւհթաճ օլան էրմէնիլէրէ
հարտըմ հէթիշտիրմէք օլարագ, խանէլէրինտէն
սփւրիւլմիւշ օլանլարը թէքրարէն հէրլէրինէ
տէօնտէրիպ հէրլէշտիրմէք, վէ խարապ օլմուշ
իշլէրի հէնիտէն տիրիլթմէքլիյին չարէլէրի
հազգընտա տիւշիւնէճէլէր:

Տօք. Պարթըն փէք թէճրիւպէքեար հէճ նու
Փուլը պիր ատէճ, վէ էրմէնիլէրէ ճանտան
տօսթ պիր դաթ օլտըղը հալտէ, պալատէքի
սէօզլէրի պօշ հէրէ սէօյլէմիշ օլամագ: Մութ-
լագա իշին իշ տաիրէլէրինէ օլան վուգուֆիյէ-
թի իլէ նէ՞ սէօյլէտիլինի վէ նի՞չիւն սէօյլէտի-
լինի պիլէն պիր մէմուր տըր: Փէք իհթիմայ տ
քի Ամէրիգատան հօլա չըգաճագ օլան
նա Ինկիլթէրրատան պաղը փէք
լար տաիի ըէֆագաթ էրմէնիլէրին
իհեասը իշիւն պէլլի ի

էնվէրին գաշպ
տըղը խապէր վէր
գաշան Փասըգ

լայը էօն
լար: Պ
ճագ

տուղընը պիլէրէք քէնտի վահշէթլէրինի անըն
մէֆսէտէթիլլէ իճրայա գօյան թիւրք մէմուր-
լարը պապալըմ նէ՞ հիւզ իլէ ալէմ հուզուրնա
չըգաճագլար: Աֆէրի՛ն, կէնճ թիւրքլէր!!! մա-
շալլա՛հ Իթթիհատ վէ թէրագգը!!! Մուլթան
Համիտին գուլաղը չընկրասըն, վէ հաշասը՛ն
էնվէրլէր, Թալաաթլար հէճ ճէմալլար!!! էլէր
տար աղաճընտան պօյնուըղը գուրթարապի-
լիրսէնիզ, հէփիմիզ պիրտէն ալայ սէքիպ ի
լայաճաղըզ, «Եաշասը՛ն Հիւրրիյէ՛թ, Ա
լէ՛թ, Մուհապպէ՛թ, հաշասըն Միլլէ՛թ»

Թիւրքիւն պէօյլէճէ թապլա թէ
մասը խապէրի Ինկիլթէրրա վէ Ծր
թիշիպ, փարլամէնթ վէ մէպու
տա ըէսմէն իլան էտիլտ
գալար ալաղա գալար
ալզըշլար վէ տ
Պուլղարիա

Թէվթօնլարտան կէլէն միւթարէքէ Թէքլիֆլէ-
րինէ պիլէ գարշը պուլունարագ մուհարէպէյի
սօն նօգթասընա գատար իլէրի սիւրմէք էֆ-
քեարընտա օլուպ, իշպու բէճա Եօլլու Թէպլի-
ղաթը բէտտ էթմէքլէ պէրապէր, մէսէլէյի Վէր
սալտաքի էնճիւմէն ի հարպա պէյան էթմիշ
տիրլէր:

Էվրօփա զադէթալարը՝ Ավսթրիանըն փա-
թաթը օլան Վիէննա շէհրինտէ, վէ Մաճարիս
րն մէրքէզի օլան Պուտափէշթտէ տախիլի
էպէ գըրգըլը պէօյիւք գարըըգըլըլար օլ
էպէ ասքէրլէր էհալիտէն Թարաֆ տու-
թափէշթտէ ուսուլը ճիւմհիւրիյէթ
սիսի իլան վէ հիւքիւմէթ պի-
իսի աշըգճա Եաղըյօր-
նույօր քի, Ավըս-
թարըն իսթիգ

պէր Եինէ օլ նօգթայը զիւր էտէյօր: Հէր նէ տէ
օլտա Գալլըն Թաթը Թէմէլինտէն սարսըմագ
տա վէ իւզէրլինտէքի հարիս իսէ էօլքէ վէ Թէ-
լաշընտան քէնտինի Եէյիպ տիւքէթմէքտէ տիր:

Հալ պէօյլէ իքէն Գալլը՝ «Ալման էհալի-
սի պուլունտան պէօյլէ էպէտի սուլհա նաիլ օլա-
ճագ տըր» (սալէ ի շահանէտէ) տէյու իֆթի-
խար էտէյօր իմիշ: Քիւլիլէն պիվալէ վէ Ալ-
լաշըն շնորհքընտան պիւսպիւթիւն պիպէհրէ
ասէմէլէր պիլէ պագէն փէք տօղրու սէօլլէր սէօյ
լէր սէօլլէրլէր իմիշ: Էվվէթ, Համիտին գար-
տաշը, վէ Ֆիրօն իլէ Նէրօնըն Եօլտաշը, անլէր
կիպի սէն տէ Եէր իլէ Եէքսան օլտուգտան
սօնկրա, Հէմ Ալման էհալիսի Հէմ պիւթիւն տիր
Եա հադիգի սէլաճէթի պուլաճագ տըր:

Ա Ր Ա Ն Ը Յ Օ Ր

Պուլունտան իքի սէնէ էվվէլ Պօսթոնտա պո-
ղոս, օրատան Թաթմինէն Akron, Ohio
պիւլուշմուշ օլան Մարաշը Պր
շիմտի նէրէտէ իտիյի
սէսիմիգէ մալիւմալ
Պրն. Յովսէփին պ
գ, քէնտի վէ ֆա-
Երուսաղէմտ
է տէ աշըը